

LECTURILE ȘCOLARULUI

Clasa a V-a

EDITURA
ANDREAS PRINT

Lecturile școlarului

Clasa a V-a

Antologie de texte literare
din
literatura română
și
literatura universală

Conform Programei școlare de Limba și literatura română
a Ministerului Educației Naționale

EDITURA
ANDREAS PRINT

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Lecturile școlarului, clasa a V-a /

- București: Andreas Print, 2014

ISBN 978-606-8271-32-3

Prezentările autorilor: *Laura Ivona DUMITRU*

Traduceri: *Iulia FELDRIHAN; Gabriela SIMION; VICTOR M. POPESCU; Otilia FELEA*

Desene interior: *Constantin ARMEANU; Costin CĂLIMOCEANU.*

Desene copertă: *123RF*

DIFUZOR EXCLUSIV:
AGENȚIA DE DIFUZARE IVO PRINT

Petru Maior 32, , sector 1, cod 011264,

București, Tel./Fax: 021.22.20.767;

Tel. mob.: 0729.075.680

E-mail: ivo_print@yahoo.com

Site: www.editura-andreas.ro

© Editura **ANDREAS** PRINT, București, 2017

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o parte din aceasta lucrare nu poate fi reprodusă, stocată și retransmisă sub formă: tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a **Editurii Andreas Print**.

TEL./Fax: 021.22.20.767

Redactare: Laura-Ivona DUMITRU

Concepție copertă: Andrei Nicolae DUMITRU

Imagini copertă: 123RF

Tehnoredactare: Gheorghe DUMITRU

Bun de tipar: 10.01.2017;

Coli de tipar: 26

Format (Z₆): 16/54x84 cm.

Cuprins

Cele zece porunci ale școlarului / 8

I. COLINDUL/COLINDA / 9

- O, ce veste minunată / 9
- Trei păstori / 9
- Cântec de stea / 10
- Plugușorul / 10
- Florile dalbe / 11
- Steaua sus răsare / 12
- Sorcova / 12
- Capra / 13
- Bună dimineața la Moș Ajun! / 13

II. DOINA / 15

- A. Octavian Goga / 15**
  - Doina / 16
- B. Mihai Eminescu / 17**
  - Doina / 18
- C. Vasile Alecsandri / 20**
  - Doina / 21
  - Frunză verde magheran / 22

III. PASTELUL / 26

- A. Vasile Alecsandri / 26**
  - Sfârșit de toamnă / 27
  - Concertul în luncă / 27
  - Oaspeții primăverii / 30
- B. Octavian Goga / 31**
  - Toamna / 31
- C. George Coșbuc / 32**
  - Toamna / 33
- D. Dimitrie Anghel / 35**
  - Pastel / 36

IV. ODA / 38

- A. George Coșbuc / 38**
  - Patria română / 38

B. Al. Mateevici / 40

- Limba noastră / 42

C. Gheorghe Sion / 44

- Limba românească / 45

D. Friedrich von Schiller / 46

- Odă bucuriei / 47

V. POEZIA / 49

A. George Coșbuc / 49

- Povestea găștelor / 49
- Vestitorii primăverii / 51
- Cântec („A venit un lup din crâng...“) / 52
- Mama / 53

B. Mihai Eminescu / 56

- Cu penetul ca sideful / 56
- Ce te legeni / 56
- O, rămâi / 57
- La mijloc de codru... / 58
- Fiind băiet păduri cutreieram / 59
- Rugăciune / 60
- Revedere / 61
- Colinde, colinde / 62

C. George Topîrceanu / 63

- Un duel / 64
- Rapsodii de primăvară / 66
- Rapsodii de toamnă / 69

VI. PARABOLA / 77

- Pilda pomului bun / 77
- Despre oaia rătăcită / 78
- Pilda samariteanului milostiv / 79
- Pilda fiului rătăcitor / 81

VII. SNOAVA / 83

- Păcală și vaca / 83
- Păcală și cucul / 85

- Boierul și Păcală / 86
Păcală avocat / 87
- A. Anton Pann / 89**
Despre minciuni și flecării / 90
Povestea Vorbii / 91
Despre învățătură / 91
- B. Petre Ispirescu / 93**
Ieftin și scump / 94
Vulpea firoascoasă / 95
Mare zăpăceală / 96
- VIII. LEGENDA / 99**
Dragoș-Vodă / 99
Dreptatea lui Tepeș / 100
Povestea ciocârliei / 101
Soarele și Luna / 102
Legenda rândunicii / 103
- A. Dimitrie Bolintineanu / 110**
Cea de pe urmă noaptea lui
Mihai cel Mare / 111/
Preda Buzescu / 113
Muma lui Ștefan cel Mare / 114
Daniel Sihastru / 115
- B. Emil Gârleanu / 117**
Floarea lacrimilor / 118
- IX. BASMUL / 121**
- 1. BASMUL POPULAR / 121**
Peștișorul de aur (Basm popular
rusesc) / 121
Lenea / 126
Banul muncit / 129
- 2. BASMUL CULT / 132**
- A. Petre Ispirescu / 132**
Prășlea cel voinic și merele de
aur / 132
Sarea în bucate / 147
Aleodor Împărat / 156
Greuceanu / 164
- B. Ion Creangă / 176**
Dănilă Prepeleac / 177
- C. Ioan Slavici / 190**
Doi feți cu stea în frunte / 191
- D. B. Șt. Delavrancea / 201**
Neghiniță / 202
- E. I.L. Caragiale / 213**
Cănuță-om sucit / 215
- F. Frații Grimm / 224**
Hänsel și Grethel / 225
Cenușăreasa / 233
- G. Ch. Perrault / 240**
Piele de măgar / 241
- H. H.Ch. Andersen / 254**
Bravul soldătel de cositor / 255
- X. BALADA / 261**
Miorița / 261
- A. George Topîrceanu / 265**
Balada unui greier mic / 265
- XI. MEMORIALISTICA.**
JURNALUL / 268
- A. Ion Creangă / 268**
Amintiri din copilărie („La
cireșe“) / 268
Amintiri din copilărie („Cu
plugușorul“) / 270
Amintiri din copilărie („Calul-
bălan“) / 272
- B. Dinicu Golescu / 275**
Însemnare a călătoriei mele.
Viena – Beciul / 276
- C. Ion Ghica / 277**
Scrisori către Vasile Alecsandri –
Nicu Bălcescu / 278
- XII. POVESTIREA / 285**
- A. Nicolae Bălcescu / 285**
Românii supt Mihai Voievod
Viteazul („Mihai și călăul“) / 287

- B. B.Șt. Delavrancea / 289**
Domnul Vucea / 289
- C. Emil Gârleanu / 308**
Căprioara / 308
Gândăcelul / 309
- D. Ioan Slavici / 311**
Budulea Taichii / 311
- E. Bogdan Petriceicu-Hasdeu / 331**
Ciocârlia / 332
- F. Jack London / 333**
Colț alb / 334
- G. Guy de Maupassant / 342**
Tatăl lui Simon / 343
- XIII. SCHIȚA / 353**
- A. I.L. Caragiale / 353**
Di Goe... / 353
- B. Barbu Șt. Delavrancea / 359**
Bunicul / 359
- C. Emil Gârleanu / 363**
Sărăcuțul / 363
- D. Anton Bacalbașa / 365**
Moș Teacă senator / 366
- E. Mark Twain / 368**
Faimoasa broască săltăreată din
ținutul Calveras / 369
- F. H. Melville / 376**
Cele două fețe ale unei țestoase / 377
- XIV. ROMANUL / 382**
- Mark Twain / 382**
Tom Sawyer în străinătate / 382
Aventurile lui Huckleberry Finn / 391
- XV. PROZA. ALTE GENURI/
SPECII/ CATEGORII LITERA
RE / 406**
- A. Nicolae Bălcescu / 406**
Românii supt Mihai Voievod
Viteazul. Ardealul / 406
- B. Alecu Russo / 408**
Stânca Corbului / 409
- C. Emil Gârleanu / 411**
Când stăpânul nu-i acasă / 411

Cele zece porunci ale școlarului

1. Să mă scol odată cu răsăritul soarelui, să-mi spăl fața și mâinile și să-mi îndrept gândul către Dumnezeu.
2. Înainte de a pleca la școală, să-mi repet lecțiile.
3. Să fiu atent la explicații și să respect cu sfințenie sfaturile doamnei/domnului învățător.
4. Să-mi iubesc colegii; să ajut pe cei mici și să nu-i pizmuiesc pe cei mai buni decât mine.
5. Să nu mă întovărășesc cu cei răi.
6. Să mă silesc să devin mai bun decât sunt.
7. Să fiu cuviincios față de toată lumea și cu respect față de cei bătrâni.
8. Să întrebuițez cu folos tot timpul zilei.
9. Să-mi iubesc părinții și să le dovedesc în fiecare zi dragostea mea.
10. Să mă rog lui Dumnezeu pentru sănătatea părinților mei și a doamnei/domnului învățător.

I. COLINDUL / COLINDA

O, ce veste minunată*

O, ce veste minunată
În Betleem ni s-arată:
Astăzi s-a născut
Cel fără de-nceput,
Cum au spus prorocii.

Că la Betleem, Maria,
Săvârșind călătoria,
Într-un mic sălaș
Lâng' acel oraș
A născut pe Mesia.

Pe Fiul cel din vecie
Ce l-a trimis Tatăl mie,
Să se nască și să crească,
Să ne mântuiască.

Trei păstori

Trei păstori se întâlniră, (bis)
Raza soarelui, floarea soarelui,
Și așa se sfătuiră: (bis)
Haideți, fraților, să mergem, (bis)
Raza soarelui, floarea soarelui,
Floricele să culegem, (bis)

Și să facem o cunună, (bis)
Raza soarelui, floarea soarelui,
S-o-mpletim cu voie bună, (bis)
Raza soarelui, floarea soarelui,
Și s-o ducem lui Hristos, (bis)
Să ne fie de folos, (bis)

---

* Texte reproduse din lucrarea: „Colinde; Poezii de iarnă; Strigături; Obiceiuri de sărbători“ (varianta cu CD), Editura Andreas, 2013.

Cântec de stea

Steaua sus răsare
Ca o taină mare;
Steaua luminează
Și adeverează;
Steaua strălucește
Și lumii vestește
Că astăzi Curata,
Preanevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia
În țara vestită,
Betleem numită.
Magii cum zăriră
Steaua și porniră,

Mergând după rază
Pe Hristos să-l vază.
Și dacă sosiră,
Îndată-l găsiră.
La dânsul intrară,
Și i se-nchinară
Cu daruri vestite
Lui Hristos menite,
Ducând fiecare
Bucurie mare,
Care bucurie
Și la voi să fie
De la tinerete
Pân' la bătrânețe.

Plugușorul

Aho, aho, copiii argați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântul mi-ascultați:
S-a sculat mai an
Bădica Traian
Ș-a-ncălicat
Pe-un cal învățat,
Cu nume de Graur,
Cu șaua de aur,
Cu frâu de mătășă.
Cât vița de groasă.

Și-n scări el s-a rădicat,
Peste câmpuri s-a uitat,
Ca s-aleagă-un loc curat
De arat și semănat.
Și curând s-a apucat
Câmpul neted de arat,
În lungiș
Și-n curmeziș.
S-a apucat într-o joi,
C-un plug cu doisprece boi.
Boi bourei,
În coadă cudălbei,